

rede van docent v. d. Schuit had kunnen staan, zonder dat „De Wekker“ hem den lauwerkrans onthouden had, dien het blad nu, vanwege zijn „diep inzicht“ om zijn slapen vlocht. Het staat ongeveer net zoo, alleen in wat andere taal, in de rede van den docent. Maar het is toch een uitdaging van doctor A. Kuyper. En wie zijn tanden zet op dat citaat van de steengroeve, die moet verder kijken dan dat in het debat van vroeger jaren gesleepte steengroevebeeld van dr. A. Kuyper, opdat hij niet blind, althans bijziende worde, door den stroom van dr. Kuyper's geest voorbij te zien, terwille van één uit zijn verband gelicht woordje.... dat men nog zoeken moet.

Want evenals docent v. d. Schuit op dat ééne steengroeve-zinnetje een heele rectorale oratie bouwt, evenzoo zou een ander op dat ééne zinnetje van den electischen stroom een heele redeneering kunnen bouwen.

Beiden zouden dan tenslotte uitkomen bij twee geheel verschillende Kuypers.

Maar het nagelacht zal zeggen: lees Kuyper; en kom gij daarna, en spreek in bedachtzaamheid.

Of, gelijk het eens door prof. Lindeboom werd gezegd: Lees, wat er staat. Versta, wat ge leest. Gebruik, wat ge verstaat.

Dat zij zoo. Want zoo van iemand, dan geldt toch wel van dr. Kuyper, dat hij niet is saam te vatten onder één in een aanteekening genoteerd citaat.

* * *

D. Wilden wij dus even onbarmhartig als docent v. d. Schuit oordeelen, dan zouden wij kunnen zeggen: die niet-schriftuurlijke, en niet-confessionele, die zijt gij. Niet in uw „richting“, zooals gij zegt; o neen; dat zou een beleediging zijn, waarin wij u niet volgen willen. Maar in uw exegese en dogmatiek dus ook.

Want als docent v. d. Schuit werkelijk volhouden wil, gelijk hij nu met nadruk heeft gepredikt, dat „metanoia“ hetzelfde is als „palingenesie“, als wedergeboorte, dan zeggen we: lees na, alle bijbelplaatsen, waarin „metanoia“ staat. Houdt gij uw gedachte vol, dan vloeit uit de lezing:

a. van Lucas 17:4, dat men zich 7 maal daags wederbaren kan, met een radicale, den wortel rakende omkeering;

b. van Matth. 11:21, dat de wedergeboorte kan tot stand komen, niet door het Woord en den Geest, maar door uitwendige teekenen, en dan automatisch;

c. van Matth. 3:2, 4:17, Marcus 6:12, 1:15, Lucas 24:47, Hand. 26:20, 3:19, 8:22, Openb. 2:16 en 3:19, dat zowel Jezus Christus, als de Dooper, en de apostelen zeggen, dat men zich moet wederbaren, terwijl de confessie zegt, dat men daarin lijdelijk is in tegenstelling van de bekeering.

d. van Hand. 2:38 dat Petrus aanbanger is van de door De Wekker als ketterij uitgeroepen gedachte van den doop op veronderstelde wedergeboorte; immers hij zegt dan: wordt wedergeboren en dan dadelijk gedoopt, zonder dat Petrus van al die volwassen menschen al kan zien, of de wedergeboorte tot daden is overgegaan, wat ook volgens docent v. d. Schuit toch altijd eenigen tijd duurt; langer dan in Hand. 2 toegemeten was aan de doopacte....

Neen, wij willen niet den kant der oolijheid uit met deze ernstige dingen. Maar wij vragen wel aan docent v. d. Schuit: houdt gij vol: metanoia is gelijk aan de wedergeboorte? Zoo ja, dan houden wij u aan uw woord, dat toch ook tusschen wedergeboorte en bekeering een principiëel verschil aanneemt; en zeggen dus op uw gezag:

a. dat God aan alle menschen verkondigt, dat zij

wedergeboren moeten worden (maar waarom doet Hij het dan niet?), Hand. 17:30;

b. dat de wedergeboorte komt na eerste werken, die daarna wederom gedaan moeten worden, Openb. 2:5;

c. dat men vóór de wedergeboorte (van vs 5) al goede werken kan doen (Openb. 3:3); vgl. 3:19;

d. dat Nivv niet alleen zou hebben kunnen wedergeboren zijn, maar metterdaad wedergeboren is, Matth. 12:41, Lucas 11:32; er kan toch immers wel van „schijn“ sprake zijn aan den buitenkant, bij een uiterlijke metanoia; maar niet aan den binnenkant, niet bij een innerlijke, verborgen metanoia;

e. dat God iemand tijd geeft, opdat hij tot wedergeboorte kome, Openb. 2:21; iets wat nog al veel zou lijken op een (niet Kuypersaansche) leer van een dormante wedergeboorte (want er is „tijd“ voor gegeven) en waarbij dan die dormante wedergeboorte niet alleen jaar en dag in de steengroeve verborgen blijft, maar zelfs geheel en al weigert in bekeering over te gaan....

f. dat Ezaü een plaats van wedergeboorte niet vond, hoewel hij ze met tranen zocht, Hebr. 12:17;

g. dat de droefheid tot God niet een vrucht van de wedergeboorte is, maar daaraan voorafgaat, 2 Corinthe 7:9, 10; want de droefheid tot God is een droefheid TOT metanoia en WERKT die ook;

h. dat God wil, dat allen tot wedergeboorte komen; 2 Petr. 3:9; let wel, er staat niet: tot wedergeboorte gebracht worden, maar kómen, gáán tot wedergeboorte; waarbij dus ook de lijdelijkheid weer wegvallt....

En nu zwijg ik van de rest. Ik zwijg ervan, dat bij deze opvatting van den Apeldoornschen dogmaticus het parallelisme van Lucas 15:7 en heel het verband van dien tekst trouwens, een raadsel wordt, en Hebr. 6:6 heelemaal. Ik vraag alleen maar: is dat alles niet on-schriftuurlijk en tegen de confessie?

Ik beschuldig docent v. d. Schuit niet, zooals hij ons. Maar ik zeg alleen: wilt u dr. Kuyper bestrijden, kom dan nog eens terug.

En nog zijn we er niet.

K. S.

P.S. Plaatsgebrek was oorzaak, dat dit vervolg-artikel verleden week achterbleef.

GEESTELIJKE ADVIEZEN.

De Doop van Johannes.

Een onzer lezers doet me een vraag over het karakter van den Doop van Johannes: of hij al of niet moet beschouwd worden als in wezen één met den Christelijken Doop. In een kring waarin deze vraag aan de orde kwam hoorde hij het Christelijk karakter van den Johanneschen Doop, gelijk dit o.m. door Calvijn en door Dr. A. Kuyper Sr in E. Voto wordt geleerd, bestrijden op de volgende gronden: „dat de Johannesche Doop niet bedienend was in den Naam van God-Drieëenig; dat ten tijde van Johannes nog de besnijdenis gold als het door God ingestelde teken en zegel voor de inlijving in het Genadeverbond, wijl toen de bloedstorting van Christus nog niet had plaats gehad; dat de Christelijke Doop pas ingesteld is even vóór Jezus' hemelvaart; en dat het gelijktijdig bestaan van twee Sacramenten, die beide de inlijving in het Verbond der genade verzegelen, een ongerijmdheid ware.“

Gelijk van zelf spreekt, kan ik er niet aan denken hier het vraagstuk aangaande den Doop van Johannes — dat trouwens onder ons, Gereformeerden, geen vraag-

stuk meer is — in den breede te behandelen. Wilde ik het, ik zou niet beter kunnen doen dan wat Dr. Kuyper in E. Voto over geschreef nog eens over te schrijven. Want duidelijker en meer overtuigend dan het daár geschiedde kan ik het Christelijk karakter van den Johanneschen Doop niet beschrijven en adstrueeren. En wie er niet door overtuigd werd, moet ik den raad geven het nog eens en nog eens te lezen.

Toch wil ik m'n vrager gaarne van eenig beschied dienen.

In de eerste plaats dan een enkele opmerking over de gronden die hij tegen het Christelijk karakter van den Doop van Johannes hoorde aanvoeren. Het is niet moeilijk in te zien, dat geen ervan steek houdt.

Met den eerste zal wel niet bedoeld zijn, dat Johannes' Doop niet bedienend werd op last van God-Drieëenig; want de goddelijke instelling van zijn Doop werd door Johannes zelf niet alleen uitdrukkelijk beleden (Joh. 1:33), maar ook door Christus betuigd (Matth. 3:15). Bedoeld zal zijn, dat bij de bediening ervan niet werd uitgesproken de formule: Ik doop u in den Naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes. Toegegeven nu, dat dit metterdaad zoo is — want ofschoon we niet weten, dat Johannes onder het uitspreken van een vaste formule den Doop bediende, en dus ook niet beslissen kunnen of hij het deed onder de bij ons gebruikelijke, laat zich wel aannemen, dat hij bij zijn Doop niet de onder ons gebruikelijke formule bezigde — dan zou daaruit toch in 't minst niet blijken, dat zijn Doop niet een Christelijke Doop was. Want ook ná Jezus' hemelvaart werd de Doop volstrekt niet altoos bedienend „in den naam des Vaders, des Zoons en des Heiligen Geestes“ — zelfs is daarvan geen enkel voorbeeld in het geheele Nieuwe Testament aan te wijzen — maar doorgaans of althans niet zelden „in den naam van Jezus Christus“ (Hand. 2:38, 8:16, 19:5).

Trouwens, met het Doopsbevel in Matth. 28:19 was het ook allerminst de bedoeling van onzen Heere Jezus Christus bij de bediening des Doops een bepaalde formule voor te schrijven. De woorden „in den naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes“ dienen enkel om doel en strekking van den Doop aan te wijzen als verzegeling van den hand aan, en van de gemeenschap met den Drieëenigen God. Dit en dat alleen, en niet het opvatten van de woorden als een voorgeschreven formule was het dan ook wat de Christelijke kerk reeds vroeg deed besluiten — en met recht; want zóo deed de formule de betekenis der heilige handeling telkens in 't volle licht treden — deze vast staande uitdrukking bij den Doop te gebruiken. Doch het Christelijk karakter van den Doop maakt ze daar van zóo weinig afhankelijk, dat ook nog door onze Geref. Kerken een Doop die bedienend werd onder het uitspreken van de woorden: „Ik doop u in den naam van Jezus Christus“ zonder eenige aarzeling als Christelijke Doop zou worden erkend.

Wat het tweede en vierde bezwaar betreft, dat bij Johannes' optreden nog de besnijdenis gold als teken en zegel voor de inlijving in het Verbond der genade, wijl de bloedstorting van Christus nog niet had plaats gehad, en het bestaan van twee sacramenten, die beide op die inlijving doelen, een ongerijmdheid ware — daárbij wordt uit het oog verloren: dat de grens tusschen de Oude en de Nieuwe Bedeeling niet zóo scherp door God getrokken werd, als grens is tusschen twee landen of provincien.

Eer komt ze overeen met die tusschen de zee en het vaste land, tusschen den morgen en den volke dag. De overgang was niet plotseling, maar geleidelijk

met het oog op het orgaan, dat men tot spreken noodig heeft. Zoo was ik voor mij zelven verantwoord.

De President, deze rede dadelijk tot de zijne assumende, zeide: „dit kon wel“. Doch neem, het was niet genoeg en men leidde mij eene formule voor (Art. 163). Deze heb ik herhaaldelijk van de hand gewezen. Want zij accordeerde niet met mijne gevoelens en evenmin met de beschuldiging, en ik gevoelde aversie van tegenover een plan gesteld te worden, in een oogenblik, wanneer men in ééne minuut over zijn leven beslissen moet en onder zulk een atmosfeer is gebracht, dat men zich van woorden en formelen geene nauwkeurige rekenschap geven kan. Ik heb het ding niet onderschreven, maar het slotte met een laissez aller bejegend.

Nu ik echter zie, dat het in de Notulen gebruikt wordt, zou het onbillijk zijn mij daardoor te laten binden en jammerlijk figuur te laten maken. Inderdaad men moet geen gevoel hebben om zulk een voorstel, in zulke omstandigheden, na zulke praemissen en instances, iemand te kunnen voorleggen, en, daar ik — men vergeve mij indien ik personen hierin mengen moet, wier goede trouw ik niet verdenk — het Moderamen toch wel anders kende, ben ik in de grootste verwarring gebracht. Hoe zou ik toch in zulke oogenblikken, na, zonder vorm van proces, als ongeschikt afgekeurd te zijn, lust hebben om te vragen om verder nog over den tijd, wanneer ik zou ophouden met doceren en over finanties te onderhandelen. Dit weet ik wel, en mijne vrienden weten 't ook, dat ik mij van 't oogenblik af, dat die avondzitting heeft plaats gehad, als afgezet beschouwd heb. Ook heb ik later in het minst niet onderhandeld. Herhaaldelijk heb ik gevraagd, of dit nu alles in naam der Synode geschiedde. De President verklaarde, na het sluiten der vergadering: „nu zijn wij geen Synode meer“. Dit is de geschiedenis.

Nu beginnen de notulen: Art. 163. En op de basis van dit artikel gaat de Synode voort. Hoe is dit? Heeft de President dan niet ingelicht? Wel mogelijk! Althans toen er navraag gedaan werd, door praesidiviserende leden, wat gebeurd was, hoe het mogelijk was, werden de vragen afgesneden en de zaak geëxtingueerd.

Intusschen, nu de zaak uitgevoerd is, laten de notulen de motieven, die gisteren dienst gedaan hebben, rusten en gaan in eene andere baan. Hoe dit zij, weet ik niet, maar op die manier komen zij zeer logisch tot de conclusie van Art. 203, waar de gansche verantwoordelijkheid op mij geworpen wordt en volgens welke ik de beschuldigingen zelf zou bevestigen.

Immers wat staat in Art. 203? Vooreerst, dat er een

ingeluid de door het l... Bedeeling e... Heiligen Ge... de Christelij... ike Doop... besnijdenis... Evenals... Doop schied... Testaments... Gods, die re... Zoo het... Doop naast... gedeelte... ouders die... gedoopt —... hun jeugd b... geloof in Ch... ontvangen... En nog... beid van Be... dat de Besn... bond der s... ceremonieel... klaren, dat... weêrstand... besnijdenis... wille van d... dienen (Ha... En wat he... Doop pas in... daármee we... bewezen m... Dat Christ... tin en nadri... duidelijk. M... de Christelij... werd ingest... zijn volle k... En naar 't... geleerden is... Een twee... is deze, dat... geen Chri... is; maar d... wel was. E... oelchen De... hij niet rech... Zooveel i... hannes rech... zijner zendt... van Israël u... tus. Daarin... Bruigom: zij... bond aan... En daarin... te zijn. Wa... in Hem, an... Christelijke... en nog alte... Zoo men... het licht va... alles klaar... V.

beschikking... een wachtg... gevraagd en... ik het besch... echter, daa... om mij afte... had men mij... Doch nu we... dienstbaar s... zijn en aan... ten hunne b... in den mond... den het jaar... deze verbind... Door allen u... soort van o... die laatste v... aan de Scho... en hoe is het... een enkel we... Maar welnu... tingen niet s... niet met uw... zonnen, ma... van gij mij l... van elk, m... medelijdende... poet ik tien... onzinnig ge... fende de pae... te schrijven... hen die ze... officieus de... ben, het wa... Synodale art... maar, deze i... digheid hant... van het hele... het recht. E... treffen moet... Gelukkig e... gen om zoo... zijne overtu... Ik weet, e... woording zij... moet groot o... voor de geda... kopje wilden... systeem, geli... daad, indien

POPULAIR-WETENSCHAPPELIJKE SCHETSEN.

Protest tegen een paar Artikelen van de Synode der Christelijke Gereformeerde Kerk, gehouden te Zwolle.

Men zal zich verwonderen, dat, op deze wijze, een protest van mij uitgegeven wordt. Ook zou ik dit liever gelaten hebben, doch word daartoe gedwongen, omdat de Bazuin tot eene kleine mededeeling mij is ontzegd geworden.

Ik heb n.l. bezwaar tegen enkele artikelen van bovengenoemde notulen (163, 164, 203), waar mijn naam ten onrechte gebruikt en eene scheeve voorstelling der zaken gegeven wordt. Laat men zoo iets doorgaan, dan wordt men voor altijd door zwart op wit gebonden. Daar ik echter geen lust had om de verantwoording te dragen van eene daad, die ik ten zeerste afkeur, heb ik mij tot de Bazuin gewend, met verzoek om eene kleine opmerking te plaatsen, waarin ik zeide, met genoemde artikelen, insover zij op mijn naam stonden, niet in te stemmen. Het Moderamen der Synode heeft echter aan de Bazuin verboden dit vier- of vijfmal regels op te nemen, onder voorwendsel — ik noem het een voorwendsel —, dat geene kerkelijke gedingen in de Bazuin opgenomen worden en de zaak aan den gang was. Ik zocht geen geding maar schreef, dat mijn woord bloot defensief was en vind het onaangenaam van een geding te hooren.

Ik vind dit over 't algemeen een treurige manier van doen. Verloopen zomer ben ik in stilte, zonder dat ik zelf schier weet hoe, afgezet geworden; ik heb geene gelegenheid gehad mij op de Synode te verdedigen en thans, nu men de vrijheid neemt de gansche zaak in de notulen „namens mij“ te laten passeeren, verhindert men mij een enkel woord ter billijke verdediging. Ik heb zelf nooit geheimhouding gevraagd, maar, afkeerig van sensatie, de dingen laten begaan; doch nu ik zie, dat onder zulk eene methode iemands persoonlijkheid publiek gekrenkt wordt, wordt het roeping tegen te spreken. Ik kan dit te vrijmoediger doen, omdat niets onbetamelijks mij drijft en ik op eene gebeurde zaak niet beger na te pletten, terwijl ik noch tegen hen, die de zaak hebben uitgevoerd noch tegen de Synode eenige ranuncie gevoel. Zoo zal ik eene andere lezing geven naast genoemde artikelen, dan kan ieder vergelijken.

In Art. 163 leest men, dat ik mijn ontslag vraag en daarbij een paar verzoeken doe. Men vraagt mij, hoe dit mogelijk was: of ik dan eene schoone betrekking, door mij steeds met zooveel lust waargenomen, zoo gemakke-lijk, omdat ik mij ongesteld gevoelde, heb laten varen?

Maar de zaak is niet aldus en ik heb daartoe geen initiatief genomen, gelijk hier voorgesteld wordt. En dat gansche artikel is niet van mij, doch van den Secretaris der Synode. En nu ik het thans nog eens nalees, terwijl ik er toen men het voorlas niet veel acht op geslagen heb, zeg ik: het mag van mij niet zijn, het kon niet zijn in mijn geest; het is niet in de orde der zaken, maar door een tour de force in de notulen geraakt.

Wat is dan gebeurd? Ziehier wat ik aangetoekend heb. In eene geheime zitting der Synode ben ik aangeklaagd en veroordeeld geworden. De Docenten waren daarbij niet tegenwoordig, maar ook ik zelf weet tot op heden niet wat er gesproken is. Doch van achteren zijn mij de dingen duidelijk.

Er is een woord uitgesproken op de Synode, in het begin, dat, toen het uitgesproken werd, mijn ooren voorbijging doch naderhand maar al te goed begrepen is, naar mijne overtuiging een zeer kenmerkend woord, dat een helder licht werpt op deze gansche treurige geschiedenis, een woord dat, helaas! mij gegolden heeft: „President“, zoo zeide een lid, „er zijn sommigen, die begeeren iemand het kopje af te doen; doch zoo op eens kopje af, dit is mij wat kras“. De begeerte diersommigen is uitgevoerd.

Des avonds toch, na die geheime zitting, onthoden bij het Moderamen der Synode en in naam der Synode ontvangen, begon de President mij op eens te overvallen met de meest harde beschuldigingen: „onbekwaam tot het opvoeden, ongeschikt om Docent te zijn“. Ik vroeg wat er gaande was, en wie mij had zwart gemaakt, en wilde mij verdedigen, hoewel het dingen zijn waarop men zich moeilijk verdedigen kan. Dit was niet nodig, „ik moest bedanken“, het eene woord volgde met klimmenden nadruk boven over het andere heen, om mij die twee motieven te doen gevoelen en tot een besluit te dringen, wat men zelf niet nemen wilde. O welk eene drijverij! Maar ik heb de motieven niet gevoeld en het is geen hoogmoed of gemis van zelfkennis, wanneer ik ze tegensprek en geheel voor de verantwoording laat van die ze hebben aangevoerd. Daarom wilde ik op dien grond niet bedanken. En ik verzocht op de vergadering te mogen komen, om niet ongehoord gevonnisd te worden. En toen „dit niet kon, althans bezwaarlijk“ en „ik dadelijk moest besluiten, daar anders finantiële schikkingen moeilijker zouden worden“, ben ik er toe gekomen te repliceren: „Indien de Synode van mij af wil, laat ze mij mijn ontslag geven om redenen van gezondheid“. Want ik kon die motieven niet toegeven, mocht mij niet laten dwingen, kon ook niet blijven en bedacht dat de taak mij op den duur zwaar zou vallen, vooral